

Segona marrada Ruyra

La *Guia de rutes literàries per la Xarxa de Parcs Naturals* no és l'única guia de la Diputació de Barcelona que assegura per error que quan Joaquim Ruyra parla del Montnegre es refereix al massís del Montnegre, parc a cavall del Maresme i del Vallès Oriental: el Montnegre de l'escriptor és un veïnat del massís de les Gavarres que pertany al municipi de Quart d'Onyar, situat a la comarca del Gironès. La guia oficial del parc del Montnegre, editada també per la Diputació de Barcelona, parla del parc vist pels literats i afirma que "des de la casa pairal de Blanes, Ruyra descriu amb una gran força expressiva els paisatges costaners i també els del Montnegre". A continuació, indica que "n'és una bona prova aquest fragment de *Marines i boscatges* (1903), obra que anys més tard l'autor va ampliar i es va publicar amb el títol *Pinya de rosa*". I i tot seguit reproduïx el fragment. El fragment acaba així: "Són els boscos de Montnegre". Però Ruyra prossegueix: "'És ben sòc al mas'. I, com si no n'estigués ben segur, vaig repetir-me en alta veu: 'Sí, sí... sòc al mas Sàbat.'" El mas Sàbat era un dels dos que tenia l'escriptor als boscos del veïnat de Montnegre. Res de veure, doncs, el massís del Montnegre des de Blanes.

Fan potiners els llibreters

Ara Llibres deixa que el llibreter cinèfil Guillem Terribas (*Demà serà un altre dia*) escriguï malament -i, en algun cas, més d'una vegada- els noms dels directors de cinema Pier Paolo Pasolini i Sam Peckinpah, i també de l'autor teatral Jean Anouilh, convertits, al text i a l'índex onomàstic, en "Passolini" "Pekimpah" i "Anohuil".

Epitafi inculte

El DIEC2 desconeix, com diu el *Primer Diccionari* d'Eumo, que un epitafi, a banda de ser una inscripció sepulcral, també pot ser un escrit dedicat a una persona difunta.

Editorial Barcino completa l'edició dels 'Furs de València', en onze volums, iniciada el 1970

Els portalers valencians, encarregats de cobrar el tribut que es pagava per poder entrar en una població, i passar-hi certs articles, arrodonien el sou amb frauds i furts. Però no solament el gremi dels portalers era corromput. També ho eren els escriptors que s'encarregaven dels impostos. Tota la vida valenciana de l'època, vista des del prisma de l'administració, inclosos els problemes, apareix al darrer volum dels *Furs de València* compilat pel notari Francesc Joan Pastor a mitjan segle XVI sota el títol *Extravagants*, atès que eren els furs, esparsos, que, per a parlar d'institucions noves, no va poder afegir a l'extens volum primer. Aquests furs *extravagants* eren molt menys coneguts que no els anteriors, entre més raons pel caràcter efímer o particular de molts dels textos i també pel fet que no s'havien reeditat mai d'ençà de la seva aparició. Però ara aquest desconeixement s'acabarà. Barcino acaba de publicar-los en una edició crítica feta conjuntament pel filòleg Germà Colon i pel professor de Dret Vicent Garcia Edo.

Vicent Garcia Edo i Germà Colon han enllestit l'edició dels *Furs de València*, per encàrrec de l'editorial Barcino.

Amb la publicació, en dos volums, dels *Extravagants*, es completa, bo i coincidint amb el 300 aniversari de l'abolició dels Furs de València, l'edició crítica d'aquests furs, iniciada per Colon i el jurista Arcadi Garcia l'any 1970. En total, l'edició consta d'onze volums.

Els *Furs de València*, elaborats al llarg de cinc segles, entre el segle XIII i el XVII, constitueixen el corpus principal del material legislatiu valencià i són, juntament amb els *Privilegis*, encara inèdits, l'instrument fonamental per al coneixement i l'estudi del dret a l'antic Regne de València, i, a més a més, una mina lingüística molt valuosa, amb informació sociològica de gran interès.

Francesc Joan Pastor va preparar la compilació principalment a partir d'un exemplar de l'edició incunable dels *Furs de València*, publicada el 1482, i de tots els quaderns impresos de corts posteriors, fins a les del 1542.

El vocabulari és adequat i ric. S'hi troben emprats amb naturalitat els mots valencians corrents de la vida diària i, així mateix, els mots cultes del llenguatge administratiu, de vegades amb un xic d'enfarfec, sobretot quan els tres braços de les corts s'adrecen als darrers reis, Ferran el Catòlic i Carles I. En aquests furs *Extravagants* es parla d'eugues i d'ases; de tapar la boca o canó d'una sèquia per a evitar que alguns, de nit, i "a hora aacceptada", en prenguin aigua; s'hi esmenten els ravals, les alqueríes i les marjals on hi ha "junchs e altra broça"; s'hi regula el preu de l'ordi i s'hi disposa que "les mesures de la sal de totes les gabelles de vostra magestat sien redereçades e reformades e afinades per lo mustaçaf". També en aquests temps més moderns apareixen alguns castellanismes, "però no tants com hom sol suposar quan es refereix a València", diu Colon. S'hi destaca finalment la quantitat de termes administratius d'origen àrab. Malgrat això, recorden Colon i Garcia, els moros són discriminats i obligats a portar "garceta", pentinat amb clenxa al mig.

Lluís Bonada